

Innst. 116 S

(2016–2017)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Prop. 20 S (2016–2017)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om Endringer i statsbudsjettet 2016 under Kunnskapsdepartementet

Til Stortinget

Sammendrag

Regjeringen v/Kunnskapsdepartementet foreslår i proposisjonen endringer i enkelte bevilgninger i statsbudsjettet 2016. Utgiftene foreslås redusert med til sammen 366,4 mill. kroner, inkludert lånetransaksjoner. Inntektene foreslås redusert med til sammen 267,3 mill. kroner, inkludert lånetransaksjoner.

Endringsforslagene gjelder følgende kapitell-numre: 222, 225, 226, 227, 228, 230, 252, 256, 258, 260, 270, 281, 283, 288 og 2410 med tilhørende inntektskapitler.

De fleste forslagene gjelder justeringer av bevilgningsbeløp som følge av økt elevtall og andre endrede overslag, økning i driftsutgifter som følge av økte salgsinntekter mv. eller reduserte tilskudd på grunn av mindrebehov og lavere aktivitet enn forutsatt i Saldert budsjett 2016.

Kap. 222 Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat, post 1, er således økt med 6 mill. kroner som følge av at inntektskapitlet er tilført 6 mill. kroner i høyere inntekter fra fjernundervisning og andre salgsinntekter.

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen, post 64 Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge, er redusert med 93,5 mill. kroner som følge av at elevtallet er lavere enn tidligere lagt til grunn. Under samme kapittel er den overførbare bevilgningen på post 65 Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg økt med 17 mill. kroner ut fra opp-

daterte renteforutsetninger, mens prognoser fra fylkesmennene gir et mindrebehov på 3 mill. kroner på post 66 Tilskudd til leirskoleopplæring.

Under kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen, post 22 Videreutdanning for lærere og skoleledere, er det – etter fordeling av stipend, vikarmidler og studieplasser for skoleåret 2016–17 – anslått et mindrebehov på 38,2 mill. kroner i 2016. Under samme kapittel er post 60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner redusert med 3,4 mill. kroner på grunn av et anslått mindrebehov.

Videre er kap. 226 post 21 Spesielle driftsutgifter foreslått redusert med 1 mill. kroner, mot at kap. 225 post 74 Tilskudd til organisasjoner økes med 1 mill. kroner i tilskudd til FIRST Scandinavia.

Under kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv. foreslås overslagsbevilgningene for 2016 økt eller redusert i henhold til korrigerte elevtall ved alle typer skoler under dette kapitlet.

Videre har departementet opprettet en ny post 83 Tilskudd til friskoler med internat og friskoler som gir undervisning til voksne elever uten rett til videregående opplæring under kap. 228. Det ble under Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett for 2016 bevilget 12 mill. kroner i kompensasjon for tapt merverdiavgiftskompensasjon til friskoler med internat og friskoler som gir undervisning til voksne elever uten rett til videregående opplæring på kap. 228 post 71, jf. Innst. 400 S (2015–2016). Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å etablere en tilskuddsordning hvor de aktuelle skolene kan søke om kompensasjon. Kompensasjonen skal kun gjelde for de varer og tjenester som er brukt i virksomheten til og med 31. desember 2016, da nytt regelverk skal gjelde fra 1. januar 2017.

Departementet tar sikte på at tilskuddsordningen vil være på plass senest ved starten av 2017, og foreslår at det for 2016 bevilges 12 mill. kroner på kap.

228 ny post 83, mot en tilsvarende reduksjon av overslagsbevilgningen til frittstående videregående skoler (kap. 228 post 71). Det foreslås også at den nye posten i 2016 tilføyes stikkordet «kan overføres», jf. forslag til vedtak III.

Hva angår kap. 258 Tiltak for livslang læring, arbeider regjeringen og partene i arbeidslivet med en felles «Nasjonal kompetansepolitisk strategi» (NKPS), som skal legges frem tidlig første halvår 2017. Departementet vil benytte 2,5 mill. kroner over post 21 til en forsøksordning i varehandelen for realkompetansevurdering av kompetanse ervervet utenfor det formelle utdanningssystemet. Forsøket skal administreres av Virke og finne sted i samarbeid med NHO, LO og YS, og i dialog med departementet.

Gjennom realkompetansevurdering vil en person i dag kunne få vurdert og godkjent kompetanse oppnådd på en ikke-formell eller uformell læringsarena, som en del av en kvalifikasjon innen det formelle utdanningssystemet. En tilsvarende standardisert prosess for vurdering finnes ikke utenfor det formelle utdanningssystemet, for eksempel for bransjeskolene og andre organiserte læringsaktiviteter i arbeidslivet. Mange ufaglærte har lang, men udokumentert yrkeserfaring. Det er uheldig å ikke ha dokumentert kompetanse, som kan bygges videre på gjennom effektive utdanningsløp, gi grunnlag for etter- og videreutdanning, og som kan være nyttig i omstillingsprosesser. En arbeidsgruppe bestående av Virke, NHO, LO og YS har i forbindelse med arbeidet med NKPS vurdert og foreslått muligheter for en forsøksordning innen varehandelen.

Tilskudd til kompetanseutvikling for tillitsvalgte i arbeidslivet ble evaluert i 2015. Konklusjonen var at ordningen i noen grad bidrar til kompetanseheving hos ansatte, men at det varierer i ulike deler av arbeidslivet, og at ordningen ikke når dem som trenger det mest. Tilskuddet er fra høsten 2016 lyst ut med ny innretning, utarbeidet etter dialog mellom Vox og organisasjoner i arbeidslivet.

Regjeringen viser til at Meld. St. 16 (2015–2016) Fra utenforskap til ny sjanse – Samordnet innsats for voksnes læring, presenterte en rekke flerårige tiltak, der det er vanskelig å anslå hvor stor andel av kostnadene som vil falle på det enkelte budsjettår. Flere av tiltakene finansieres over kap. 258 post 21. Det foreslås derfor at bevilgningen for 2016 tilføyes stikkordet «kan overføres», jf. forslag til vedtak III nedenfor.

Når det gjelder nye studieplasser under kap. 260 Universiteter og høyskoler og tiltak i 2016 for at flyktninger og andre innvandrere som nylig er kommet til Norge, raskt kan komme ut i arbeidslivet, foreslås en teknisk betont tilpasning av bevilgningene under kap. 260 post 50, kap. 2410 Statens lånekas-

se for utdanning, post 50 og 72, og kap. 281 Felles tiltak for universiteter og høyskoler, post 1. Deler av midlene er brukt til studieplasser i kompletterende utdanning ved Høgskolen i Oslo og Akershus og flyttes derfor til rammebevilgningen for denne høyskolen. Videre er det lagt inn studiestøtteeffekter av tiltaket.

Under kap. 270 Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter, post 75 Tilskudd til bygging av studentboliger, foreslår departementet – ut fra prognoser fra Husbanken – å redusere posten med 168,8 mill. kroner. Samtidig foreslås tilsagnsfullmakten endret, jf. forslag til vedtak II nedenfor.

Under kap. 281 Felles tiltak for universiteter og høyskoler opplyser departementet at Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU), Trondheim kommune m.fl. arbeider for at den internasjonale Starmus-festivalen kan arrangeres i Trondheim i 2017. NTNU, kommunen og fylkeskommunen støtter festivalen økonomisk. Det er imidlertid behov for ytterligere statlig finansiering for å kunne gjennomføre festivalen. Departementet foreslår å tildele 10 mill. kroner over kap. 281 post 1 for at NTNU skal kunne gjennomføre festivalen og foreslår å øke bevilgningen i 2016 med 6 mill. kroner for å gi rom for tildelingen på 10 mill. kroner. Det er videre foretatt en teknisk omfordeling mellom post 1 og 70 under kap. 281. Når det gjelder ulike tiltak for flyktninger og andre under dette kapitlet, vises til omtalen ovenfor under kap. 260.

Styrket kronekurs og andre valutaendringer i 2016 er bakgrunnen for forslag om å justere flere bevilgninger, jf. utkast til vedtak under kap. 283 Meteorologiformål og kap. 288 Internasjonale samarbeidstiltak og kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning, post 71. Andre forhold kan også spille inn, f.eks. er den overførbare bevilgningen under kap. 288 post 73 EUs rammeprogram for forskning redusert med 90 mill. kroner. Mindrebehovet her skyldes ikke bare styrket kronekurs, men også lavere kontingentkrav enn antatt i revidert budsjett.

Under kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning foreslås videre avsetningen til utdanningsstipend økt med 14,2 mill. kroner (post 50) fordi en del av de studentene som ble tatt i bokkontrollen i 2015, ikke har fått vedtak om mislighold og dermed har rett til framtidig støtte. Det er også foreslått justeringer i overslagsbevilgningene for stipend (post 70 og 71) og for rentestøtte (post 72), jf. også kap. 5617 post 80 Renter. For øvrig er bevilgningen over kap. 5310 post 29 Termingebyr satt ned fordi flere benytter e-faktura og avtalegiro, og likeledes har post 89 purregebyr gradvis gått ned etter overgangen fra kvartalsvis til månedlig forfall i juli 2014.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Christian Tynning Bjørnø, Martin Henriksen, Audun Otterstad, Tone Merete Sønsterud og Marianne Aasen, fra Høyre, Henrik Asheim, Norunn Tveiten Benestad, Kent Gudmundsen og Kristin Vinje, fra

Fremskrittspartiet, Lill Harriet Sandaune og Bente Thorsen, fra Kristelig Folkeparti, Anders Tyvand, fra Senterpartiet, Anne Tingelstad Wøien, fra Venstre, fung. leder Iselin Nybø, og fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Lysbakken, viser til proposisjonen.

Komiteens tilråding

Komiteen har ingen merknader, viser til proposisjonen og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I

I statsbudsjettet for 2016 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
222	1	Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	
		Driftsutgifter, for høyes med	5 995 000
		fra kr 94 525 000 til kr 100 520 000	
225		Tiltak i grunnsopplæringen	
	63	Tilskudd til samisk i grunnsopplæringen, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	6 619 000
		fra kr 58 975 000 til kr 52 356 000	
	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge, nedsettes med	93 622 000
		fra kr 493 388 000 til kr 399 766 000	
	65	Rentekompensasjon for skole- og svømmeanlegg, <i>kan overføres</i> , for høyes med	17 000 000
		fra kr 334 218 000 til kr 351 218 000	
	66	Tilskudd til leirskoleopplæring, nedsettes med	3 000 000
		fra kr 48 247 000 til kr 45 247 000	
	74	Tilskudd til organisasjoner, for høyes med	1 000 000
		fra kr 21 630 000 til kr 22 630 000	
226		Kvalitetsutvikling i grunnsopplæringen	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , nedsettes med	1 000 000
		fra kr 828 398 000 til kr 827 398 000	
	22	Videreutdanning for lærere og skoleledere, nedsettes med	38 200 000
		fra kr 1 243 332 000 til kr 1 205 132 000	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner, nedsettes med	3 350 000
		fra kr 40 812 000 til kr 37 462 000	
227		Tilskudd til særskilte skoler	
	75	Tilskudd til opplæring i rusinstitusjoner, nedsettes med	386 000
		fra kr 10 630 000 til kr 10 244 000	
228		Tilskudd til frittstående skoler mv.	
	70	Frittstående grunnskoler, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med	180 102 000
		fra kr 1 866 052 000 til kr 2 046 154 000	
	71	Frittstående videregående skoler, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med	3 291 000
		fra kr 1 532 416 000 til kr 1 535 707 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Frittstående skoler godkjent etter kap. 4 i voksenopplæringsloven, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 146 078 000 til kr 147 906 000	1 828 000
	73	Frittstående grunnskoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 119 492 000 til kr 113 217 000	6 275 000
	74	Frittstående videregående skoler i utlandet, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med fra kr 23 026 000 til kr 17 120 000	5 906 000
	75	Frittstående skoler for funksjonshemmede elever, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 259 368 000 til kr 277 191 000	17 823 000
	77	Den tyske skolen i Oslo, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 17 180 000 til kr 17 760 000	580 000
	83	Tilskudd til friskoler med internat og friskoler som gir undervisning til voksne elever uten rett til videregående opplæring, <i>kan overføres</i> , bevilges med	12 000 000
230		Statlig spesialpedagogisk støttesystem	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med fra kr 61 289 000 til kr 40 332 000	20 957 000
252		EUs utdannings- og ungdomsprogram	
	70	Tilskudd, nedsettes med fra kr 547 134 000 til kr 531 319 000	15 815 000
256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk	
	21	Spesielle driftsutgifter, for høyes med fra kr 11 310 000 til kr 12 510 000	1 200 000
260		Universiteter og høyskoler	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, for høyes med fra kr 31 355 396 000 til kr 31 359 031 000	3 635 000
	70	Private høyskoler, for høyes med fra kr 1 281 859 000 til kr 1 281 884 000	25 000
270		Internasjonal mobilitet og sosiale formål for studenter	
	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 717 446 000 til kr 548 646 000	168 800 000
281		Felles tiltak for universiteter og høyskoler	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under post 70</i> , for høyes med fra kr 205 391 000 til kr 214 140 000	8 749 000
	70	Andre overføringer, <i>kan nyttes under post 1</i> , nedsettes med fra kr 75 475 000 til kr 67 697 000	7 778 000
283		Meteorologiformål	
	72	Internasjonale samarbeidsprosjekt, nedsettes med fra kr 124 034 000 til kr 121 751 000	2 283 000
288		Internasjonale samarbeidstiltak	
	72	Internasjonale grunnforskningsorganisasjoner, nedsettes med fra kr 313 483 000 til kr 310 922 000	2 561 000
	73	EUs rammeprogram for forskning, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 2 514 815 000 til kr 2 424 847 000	89 968 000
2410		Statens lånekasse for utdanning	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med fra kr 6 180 079 000 til kr 6 195 640 000	15 561 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , for høyes med	4 032 000
		fra kr 2 667 568 000 til kr 2 671 600 000	
	71	Andre stipend, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	30 109 000
		fra kr 870 041 000 til kr 839 932 000	
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	13 681 000
		fra kr 865 762 000 til kr 852 081 000	
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , nedsettes med	128 895 000
		fra kr 24 367 923 000 til kr 24 239 028 000	
Inntekter			
3222		Statlige grunn- og videregående skoler og grunnskoleinternat	
	2	Salgsinntekter mv., for høyes med	5 995 000
		fra kr 5 140 000 til kr 11 135 000	
3225		Tiltak i grunnopplæringen	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med	40 457 000
		fra kr 317 495 000 til kr 277 038 000	
3230		Statlig spesialpedagogisk støttesystem	
	1	Inntekter fra oppdrag, nedsettes med	20 957 000
		fra kr 61 289 000 til kr 40 332 000	
3256		Vox, nasjonalt fagorgan for kompetansepoltikk	
	1	Inntekter fra oppdrag, for høyes med	1 200 000
		fra kr 11 225 000 til kr 12 425 000	
5310		Statens lånekasse for utdanning	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, for høyes med	2 986 000
		fra kr 21 982 000 til kr 24 968 000	
	29	Termingebyr, nedsettes med	3 458 000
		fra kr 23 459 000 til kr 20 001 000	
	89	Purregebyr, nedsettes med	14 561 000
		fra kr 121 305 000 til kr 106 744 000	
	90	Redusert lån og rentegjeld, nedsettes med	94 302 000
		fra kr 9 522 338 000 til kr 9 428 036 000	
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning	
	80	Renter, nedsettes med	158 010 000
		fra kr 3 669 349 000 til kr 3 511 339 000	

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

II

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Kunnskapsdepartementet i 2016 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd ut over gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap	Post	Navn	Samlet ramme (i mill. kroner)
270	75	Tilskudd til bygging av studentboliger, kan overføres	567,7

Andre fullmakter**III***Tilføyning av stikkord*

1. Stortinget samtykker i at bevilgningen i statsbudsjettet for 2016 under kap. 228 Tilskudd til frittstående skoler mv. post 83 Merverdiavgiftskompensasjon til friskoler med internat og friskoler som gir undervisning til voksne elever uten rett til videregående opplæring, tilføyes stikkordet «kan overføres».
2. Stortinget samtykker i at bevilgningen i statsbudsjettet for 2016 under kap. 258 Tiltak for livslang læring, post 21 Særskilte driftsutgifter, kan nyttes under, tilføyes stikkordet «kan overføres».

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 6. desember 2016

Iselin Nybø

fung. leder og ordfører

